

GIỌNG ĐÀN NĂM CŨ

(Tâm Bút)



Sàigòn, Chủ nhật 27/3/1977

Trong sự tắc nghẽn tương lai kể từ cuộc đổi đời quan trọng, nhất là từ khi trối mình vào đoàn Cải Lương Sàigòn I, sau những chuyến lưu diễn dài, trở lại Sàigòn, vào những đêm thứ Hai nghỉ hát, tôi không biết làm gì ngoài việc đi uống rượu đánh đàn cùng các người bạn ở những quán *café* đẹp còn rơi rớt lại của Miền Nam.

Tại đây như bao giờ, tôi được bạn bè đón chào nồng nhiệt. Có một nỗi ấm lan ra trong tim những khi như vậy.

Những người bạn hiện tại không phải là mẫu người có khối óc sáng láng và tâm tư nhạy cảm như Nguyễn (của Trân Sa), cũng không sở hữu sự thu hút mạnh mẽ bằng chính tài hoa riêng như anh Phùng Kim Ngọc đã có. Họ lại càng không điếm nào đồng dạng với “*đám bạn Cải Lương*” vẫn cùng tôi đối ẩm mỗi đêm nơi những vùng quê xa xôi, góc biển chân trời qua nhiều chuyến lưu diễn. Mà họ (cũng như tôi) là “*những người trẻ Sàigòn đang mất chân đứng hoàn toàn*” trong xã hội CS hiện nay. Nói cách khác, họ là những con thiêu thân bay chung quanh các ngọn đèn để tìm lối thoát cho cái nhìn về một tương lai mù mịt, (một cách giản đơn vô tội vạ). Và “*ngọn đèn*” trong các cuộc chơi lúc này chính là tôi và Phạm Ngọc Cung, người bạn nhạc sĩ kèn *sax-ténor*, từng một thời làm việc với anh Phùng Kim Ngọc ở Nha Trang Dancing.

Bây giờ Cung chơi *piano*. Có lần hỏi anh về sự thay đổi này thì anh đáp trong cái cười dễ dãi:

“Dạo ấy ở Nha Trang mê tiếng *piano* của anh Ngọc nên học lóm ngón nghề anh ấy, để rồi những lúc anh ấy nhớ Thu Vân, bỏ ban nhạc ra *bar* ngồi uống rượu, Cung nhảy vào thế chỗ. Lâu dần đâm thành *pianiste*, có vậy thôi!”

Anh nói thêm, điệu bốn cọt:

“Lần đầu gặp Thu Vân là tại *dancing Oméga*, một buổi hát *matinée*, Thu Vân đến tìm anh Ngọc. Cái dáng Thu Vân quá *gitane* và quá đẹp. Ngồi trên sân khấu mà Cung cứ nhìn sững. Trong óc nghĩ: Anh Ngọc chơi *piano* hay thì có một người yêu đặc biệt như Thu Vân, còn Cung đâu học hết nghề anh ấy cũng chẳng con ma nào thèm ngó tới!”

Từ sau khi xa Nguyễn (giữa năm 1976), tôi và Cung luôn làm thành một cặp bài trùng nổi bật trước số đông bạn hữu ở bất cứ nơi nào chúng tôi hiện diện. Dáng anh thấp bé, khuôn mặt chẳng có gì độc đáo ngoài cái nhìn rất đa tình (trong cặp mắt mí lót trông thật “buồn ngủ”) làm làm cô mê mê! Nhưng, những khi ngồi vào đàn, (nhất là mỗi lúc có cái “*dáng-gypsy-tôi* với cây *violon*” hiện diện bên cạnh) anh như biến thể hẳn. Giọng đàn anh mang âm hưởng

“buồn” chứ không “sang” như của anh Ngọc. Tuy vậy, những cái “*technique học lóm từ anh Ngọc*” lại là điểm rất hài hòa theo tiếng *violon* u uất của tôi.

Phần tôi, bạn bè ai cũng biết rằng mỗi khi trở về đóng ở Sài Gòn thì đoàn đều nghỉ hát vào những tối thứ Hai. Vậy là trong các tối ấy, tất cả đám Cung đều kéo đến nhà Mẹ đón tôi và Vân San ra quán *café*, để rồi những giờ khắc còn lại chỉ là gói trọn trong âm nhạc và men rượu.

Hôm nay “*khác*”. Một Chủ nhật rơi vào ngày lễ Phụ Nữ nên từ sáng sớm, tất cả nghệ sĩ trong toàn thành phố phải đi “*lao động xã hội chủ nghĩa*” ở các vùng ven đô.

Trở về Sài Gòn khi vừa chập tối đã thấy đám Cung mỗi người một chiếc xe đạp đứng chờ sẵn nơi đầu ngõ.

Trong quán Thụy trên đường Trần Quý Cáp, chọn một cái bàn gần *piano*, đám bạn quây quanh uống rượu, chờ nghe tiếng đàn Cung và tôi trôi lên. Những bản nhạc của một thời dĩ vãng lúc bấy giờ đang bị loại bỏ trong danh sách được phép trình diễn của Ty Thông Tin Văn Hóa thành phố, vẫn được chúng tôi tấu lên trong nỗi hoài niệm xót xa ở các quán *café* ngồi với nhau mỗi tối Thứ Hai.

Lúc đang chống cây *archet* chờ câu đệm của Cung trong một bản nhạc thì cô thu ngân đến cạnh ghé tai tôi nói nhỏ:

“Có một vị khách ái mộ tiếng đàn cô, xin được trả hết cho bàn của cô!”

Nhìn theo hướng mắt cô, tôi thấy một người đàn ông khoảng 30 tuổi, da ngăm ngăm, ăn mặc lịch sự, dáng thật “ngầu”, tay cầm cốc rượu đang khẽ nghiêng đầu chào tôi. Tôi mỉm cười, bảo cô thu ngân “rót mời người khách loại rượu nào anh ta đang uống, gọi là ‘*đáp lễ*’”. Thế là cầm ly rượu “*đáp lễ*”, anh tự động bước qua bàn nhập bọn với chúng tôi.

Một đêm tuyệt diệu!

Nhã khỏe, đẹp, là dân Miền Nam nhưng nói giọng Bắc, trên người toát ra biển lửa đam mê. Cả hai chẳng nói nhiều với nhau ngoài những câu chuyện nói chung cùng bạn hữu. Nhã cứ ngồi nhìn tôi trong cái cười mỉm chỉ khinh mạn, đôi mắt thật lì, cái vẻ bất cần ngạo nghễ.

Bỗng dưng tôi nghe choáng ngợp... Đã hơn một năm rồi kể từ ngày xa Nguyễn, tôi mới bắt gặp lại trong mình nỗi niềm như vậy. Hơn một năm, mới thấy tâm hồn chao đảo bất ngờ bởi một người đàn ông.

Tôi vẫn tiếp tục các bản đàn với Cung và uống rượu cùng bè bạn, còn Nhã thì ngồi ôm Vân San vào ngực, rồi lại yêu cầu cho nghe bản nhạc *Nửa Hồn Thương Đau* của Phạm Đình Chương.

Dưới mắt Nhã và những người bạn hiện diện, tôi là người đàn bà cô đơn có lối sống thích thẳng, như lời anh khen ngợi:

“Cái dáng bà trông lẻ loi với cây *violon* nhưng thật là phiêu diêu trong tiếng đàn truyền cảm.”

Tôi đang ngăn người vì chữ “*bà*” thì nghe anh giải thích:
 “Bởi vì tôi tôn trọng nên mới gọi là ‘*bà*’.”

Tan buổi *café*, Nhã xin đưa tôi về.

Trời đêm im mát, trên chiếc *lambretta* màu trắng có Vân San ngồi phía trước, Nhã nắm bàn tay tôi đưa lên môi hôn, rồi một tay cầm lái, tay còn lại vói ra sau lưng tôi kéo sát lại áp vào người anh.

Tôi nghe rung động trong lòng, nghe ngây ngây say và nức lòng vì nỗi cô đơn của mình khi ấy.

Chúng tôi cứ đi vòng vòng trên các đường khuya thành phố, trao đổi với nhau nhiều câu chuyện. Nhã nói:

“Tôi mê bà! Đã lâu rồi nơi quán Thụy, ngay từ lần thứ nhất gặp bà mặc chiếc áo đen rộng tay, vừa uống rượu vừa đánh đàn, điệu vừa điên điên lại trông thanh thoát, tôi đã mê ngay bà.”

Tôi bảo ngày mai tôi phải đi lưu diễn Cà Mau một tháng. Nhã kêu lên:

“Ngày mai bà đi Minh Hải à? Tôi không ngờ đời sống bà phiêu bạt đến vậy!”

Nhã chỉ nói thế mà tôi hiểu rằng anh ngụ ý xót xa cho tôi ngần nào khi ấy. Sao nghe kiêu hãnh vời vợi với cuộc đời nghệ sĩ và một đứa con của mình.

Nơi ngõ nhà tôi, Nhã dừng xe nhìn theo dáng tôi ôm đàn cầm tay Vân San bước vào hẻm tối. Rồi Nhã bỏ xe nơi đầu lộ, bước theo sau lưng tôi.

Trước cánh cổng sắt, Nhã đứng sững. Tôi thấy sợ hãi vu vơ, bật kêu nhỏ:

“Anh về đi!”

Xong, vội vàng lách vào nhà như chạy trốn chính mình, trốn cả nỗi rung cảm bất ngờ vừa bắt gặp. Loay hoay điên cuồng theo những nỗi niềm mới lạ trong suốt một đêm (và một ngày đường dài lưu diễn hôm sau).

Hết!

□